



# AKTYWNI SENIORZY

## ŚWIADOMI OBYWATELE

### BROSZURA EDUKACYJNA

Broszura edukacyjna jest współfinansowana ze środków Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w ramach Rządowego Programu na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014-2020

**AKTYWNI SENIORZY -  
ŚWIADOMI OBYWATELE**



**ASOS 2014-2020**

Rządowy Program na rzecz Aktywności Społecznej  
Osób Starszych na lata 2014-2020

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej



# **AKTYWNI SENIORZY**

# **ŚWIADOMI OBYWATELE**

---

## **BROSZURA EDUKACYJNA**

*Projekt AKTYWNI SENIORZY – ŚWIADOMI OBYWATELE współfinansowany ze środków Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej*

*w ramach Rządowego Programu na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014-2020*

---

**Lokalna Grupa Działania – Puszcza Knyszyńska**

ul. Piłsudskiego 17, 16-030 Supraśl, tel/ fax: 85 710 88 50

[www.puszczaknyszynska.org](http://www.puszczaknyszynska.org)



## O NAS...

Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania - Puszcza Knyszyńska od 2007 roku angażuje się w działania na rzecz społeczności lokalnej realizując i wspierając różnorodne inicjatywy w ramach Lokalnej Strategii Rozwoju. Łączymy 10 gmin położonych w bezpośrednim sąsiedztwie stolicy Podlasia – Białegostoku. Są wśród nich Czarna Białostocka, Dobrzyniewo Duże, Gródek, Jasionówka, Juchnowiec Kościelny, Knyszyn, Michałowo, Supraśl, Wasilków, Zabłudów. Szereg działań naszego Stowarzyszenia dotyczy aktywizacji mieszkańców obszaru tych 10 gmin. Są wśród nich Seniorzy.

Dlatego też cieszymy się bardzo, że po raz kolejny możemy realizować działania na rzecz Seniorów z naszego obszaru, dzięki wsparciu Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. To już trzecia edycja programu senioralnego realizowano kolejno w latach 2015, 2016, 2017. Projekty senioralne na rzecz aktywności obywateli Puszczy Knyszyńskiej umacniają nas w przekonaniu, iż słusznie nasze Stowarzyszenie kieruje znaczącą część swojej działalności do starszego pokolenia naszych mieszkańców – zgodnie z nurtem rozwoju społeczeństwa aktywnego oraz wspieraniem srebrnej gospodarki.

Prezentowane opracowanie ma na celu przekazanie czytelnikom doświadczeń na temat możliwości współpracy mieszkańców i samorządu, w tym inicjatywy lokalnej z uwzględnieniem włączania seniorów w procesy decyzyjne oraz funkcjonowania rad seniorów. Dziękujemy w tym miejscu naszym czterdziestu seniorom – mieszkankom i mieszkańcom gmin z obszaru działania LGD Puszcza Knyszyńska, którzy od maja 2017 roku uczestniczyli w projekcie AKTYWNI SENIORZY – ŚWIADOMI OBYWATELE.

Projekt współfinansowany jest ze środków Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w ramach Rządowego Programu na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014-2020, a jego celem jest zwiększenie aktywności, wzrost wiedzy i zaangażowania seniorów w sprawy publiczne.

**Lokalna Grupa Działania - Puszcza Knyszyńska**



## SENIORZY W LGD PUSZCZA KNYSZYŃSKA



Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania - Puszcza Knyszyńska od 2007 roku wspiera aktywność społeczności lokalnej, zaangażowanej w rozwój obszaru, na którym mieszkają. Zgodnie z założeniami Lokalnej Strategii Rozwoju Lokalnej Grupy Działania - Puszcza Knyszyńska już po raz trzeci realizo-

wany jest program wsparcia seniorów zamieszkujących nasz obszar. Pozostaje on w zgodzie z prowadzonymi od 2014 roku w LGD Puszcza Knyszyńska działaniami na rzecz kompleksowego wsparcia tej grupy. W Lokalnej Strategii Rozwoju zawarte są cele i działania nastawione na promocję aktywności osób starszych, usług społecznych oraz premiowania przedsiębiorczości w obszarze srebrnej gospodarki - silver economy. Liczne konsultacje i animacja prowa-

dzona przez nasze Stowarzyszenie udowadniają z roku na rok rosnącą potrzebę zapraszania Seniorów do uczestniczenia w sprawach publicznych. Staje się to ważniejsze po zakończeniu ich życia zawodowego. Na obszarze LGD przybywa mieszkańców w starszym wieku i co roku, uczestnicząc w projektach senioralnych, udowadniają swój ogromny potencjał.



**Wiera Worobiczuk, Uczestniczka z Michałowa:**

***„Podobało mi się wspólne bycie z takimi jak ja emerytami. Wniosek – będę bardziej aktywna w swojej gminie.”***



## PROJEKT Z POTRZEBY...SERCA



Projekt Aktywni Seniorzy – Świadomi Obywatele, tworzony z myślą o seniorach przewiduje szereg działań aktywizacyjnych. W ramach warsztatów seniorzy poznają możliwości i formy udziału w obywatelskim życiu gminy, w tym mechanizm działania konsultacji społecznych, budżetu obywatelskiego,

inicjatywy lokalnej. Prezentowane są praktyki oddolnych inicjatyw oraz sposoby angażowania się w życie publiczne swojej wsi, miejscowości czy gminy, poprzez rady seniorów. Ćwiczone są umiejętności pracy zespołowej; prowadzenia wystąpień publicznych. Towarzyszą temu spotkania i wyjazdy do miejsc gdzie funkcjonują rady seniorów (łapy) i szeroki zakres polityki senioralnej (Gdynia). Projekt realizowany jest od maja do października 2017 r. i uczestniczy w nim 40 seniorów z obszaru LGD Puszcza Knyszyńska z gmin Michałowo, Juchnowiec Kościelny, Knyszyn i Dobrzyniewo Duże.



### **Halina Blusiewicz, uczestniczka z Knyszyna:**

***„Projekt, w którym uczestniczyłam jest bardzo dobry i mobilizujący. Uważam, że bardzo dużo się z niego nauczyłam. Będę teraz wiedziała czego wymagać od naszego Urzędu Gminy i Miasta. Uczestnictwo w wykładach mobilizuje mnie do dalszej pracy na rzecz społeczności, w której mieszkam.”***

## FILARY PROJEKTU: ANGAŻOWANIE I WSPÓŁDZIAŁANIE W RADACH SENIORÓW

Intencją powołania Rady Seniorów jest aktywne włączenie najstarszego pokolenia w życie



społeczne, w działania, które mają zaspokoić potrzeby i rozwiązywać istotne problemy seniorów. Rada jest ciałem o charakterze konsultacyjnym, doradczym i inicjatywnym dla władz miasta czy gminy, z którymi współpracuje we wszystkich obszarach dotyczących osób starszych.

Gminną radę seniorów tworzy rada gminy z własnej inicjatywy, lub na wniosek zainteresowanych środowisk, a w jej skład mogą wchodzić przedstawiciele osób starszych i przedstawiciele lokalnych podmiotów działających na rzecz seniorów (np. organizacji pozarządowych, uniwersytetów trzeciego wieku). Seniorom uczestniczącym w projekcie

spodobał się pomysł współpracy z samorządem poprzez funkcjonowanie rad seniorów. Jak działa taka rada w realiach małego miasta - doświadczyli podczas wizyty w Łapach. Jak wynika z doświadczenia gminna rada seniorów spełnia trzy



ważne funkcje: konsultacyjną, doradczą oraz inicjatywną. Jest dla lokalnych władz merytorycznym partnerem, wyrażającym opinie w sprawach istotnych z punktu widzenia funkcjonowania osób starszych w społeczności lokalnej. Może też sugerować

wprowadzenie zmian do dokumentów, inspirować lokalne władze do podjęcia nowych działań mających na celu podniesienie jakości życia osób starszych.

## FILARY PROJEKTU: ANGAŻOWANIE I WSPÓŁDZIAŁANIE POPRZEZ INICJATYWĘ LOKALNĄ



Jeśli mieszkańcy uznają, że na danym terenie konieczna jest określona inwestycja lub inne działania, mogą wystąpić z wnioskiem w tej sprawie. Inicjatywa lokalna to nowa forma realizacji zadań publicznych realizowanych przez administrację samorządową we współpracy z mieszkańcami. Zakres podejmowanych w tych ramach działań jest bardzo

szeroki. Inicjatywy mogą dotyczyć np. budowy lub remontu dróg, kanalizacji, sieci wodociągowej, budynków, ale również działalności charytatywnej, upowszechniania tradycji narodowej, promocji i organizacji wolontariatu, edukacji, oświaty i wychowania, sportu i turystyki, ochrony przyrody. Nowością wprowadzoną do ustawy jest możliwość, że w ramach inicjatywy lokalnej mieszkańcy przychodzą



nie tylko z pomysłem na realizację konkretnego przedsięwzięcia, ale deklarują współdziałanie w jego realizacji. Współdziałanie może polegać na świadczeniu pracy społecznej, na wsparciu finansowym lub rzeczowym. Procedura składania wniosków w ramach inicjatywy lokalnej nie jest skomplikowana. Mieszkańcy mogą składać wnioski na formularzu, którego wzór został określony w zarządzeniu miasta lub gminy, która wprowadziła inicjatywę lokalną.



## ZMIANY, ZMIANY, ZMIANY....

W ramach warsztatów praktycznych mieszkańcy gmin Knyszyn i Dobrzyniewo Duże,



pracując w dwóch grupach, upiękaszili centrum Knyszyna. Uporządkowali otoczenie pomnika Króla Zygmunta Augusta i posadzili tam nowe rośliny. Zadbali również o park, gdzie zagospodarowali miejsce wzdłuż alejki spacerowej nasadzając tam krzewy i kwiaty. Uczestnicy projektu z Juchnowca Kościelnego zadbali o estetykę placu przy świetlicy.

Uczestnicy projektu z Michałowa postanowili upiękaszyc plac przy Bibliotece miejskiej. Dodatkowo wartością była aktywna, twórcza i kreatywna współpraca seniorów, którzy udowodnili swoje zaangażowanie w życie publiczne małej ojczyzny.



**Małgorzata Wojtulewicz, uczestniczka z Knyszyna:**

*„Co mi dał projekt? Oświecił mnie jak mogę pomóc w swoim środowisku dla ludzi starszych, jak upiękaszyc miasto w którym mieszkam, jak pomóc dla ludzi starszych. ”*

**Irena Piszczatowska, uczestniczka z Juchnowca Kościelnego:**

*„Uważam, że projekt w ramach ASOS otworzył drogę do aktywnego życia ogromnej rzeszy emerytów, do aktywnego działania i pomagania ludziom starszym, w rozwiązywaniu problemów życiowych i otworzył okno na świat.”*



## PODSUMOWANIE OKIEM UCZESTNICZKI PROJEKTU

W Kleosinie się spotkali  
Szybko my się zapoznali.  
Jeden problem w tym my mamy  
Że my imion nie pamiętamy.  
To Teresa, a to Danka  
Bardzo miła koleżanka.  
To Marianna, a to Wiera  
Co jagody szybko zbiera.  
Bronia, Irka i Halina  
U każdej uśmiechnięta mina.  
Lila, Zosia i Jadwiga  
Pełen kosz radości dźwiga.  
Zapomniałam resztę imion  
Bo już czas na pamięć minął.  
Gdy 60 lat minęło  
Bardzo szybko to cię wzięło.  
Gdy siedzimy wszyscy w kole  
Pamiętamy tak jak w szkole.  
Naszą panią to jest Ania  
Łatwe imię do zapamiętania.  
Gdy do domu powracamy  
Z boku na bok się przewracamy.  
Czy to jest imię, a może „ksywa”  
Czy naprawdę ona Luba się nazywa?  
Taki problem jest starsuszków  
Co nie leżą jeszcze w łóżku.  
Oprócz wieku mają zdrowie  
I do tańca są gotowe.

**Wiersz Luby Sakowicz, Uczestniczki z Michałowa**

*Projekt AKTYWNI SENIORZY – ŚWIADOMI OBYWATELE współfinansowany ze środków Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej*

*w ramach Rządowego Programu na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014-2020*







**Lokalna Grupa Działania - Puszcza Knyszyńska**  
ul. Piłsudskiego 17, 16-030 Supraśl  
tel. +48 85 7108 850  
[www.puszczaknyszynska.org](http://www.puszczaknyszynska.org)